

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

**Niepubliczny Zespół Szkolno- Przedszkolny
w Sołonce**

*„Wybierz pracę, którą kochasz, a nie będziesz musiał pracować nawet przez
jeden dzień w swoim życiu.”*

Konfucjusz

Nowelizacja

29 stycznia 2021

PODSTAWA PRAWNA

- Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019 poz. 325)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo Oświatowe (tekst jednolity Dz. U. z 2018 poz 996 z późn. zm. , art.1, art 26a, art. 47 ust. 1 pkt 3c, art. 109 ust.1).
- Przepisy w prowadzące ustawę – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz.60).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 – o Systemie Oświaty (Dz. U. z 2018 r. poz. 1457 z późn. zm.).
- Rozporządzenie MEN z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2019r. poz. 639).
- Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej [...] (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 z późn. zm.).
- Rozporządzenia MEN z 29 sierpnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz.U. 2019 r. poz. 1664).
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591).
- Rozporządzenie MEN z 26 lipca 2018 zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. 2018 poz. 1679)

PODSTAWOWE POJĘCIA

Działania związane z doradztwem zawodowym – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Preorientacja zawodowa – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Orientacja zawodowa – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I –VI szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII –VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

Uczeń – dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej), słuchacz (w szkole policealnej).

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) – to celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy.

ZAŁOŻENIA I CELE WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Założenia:

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego, zwany dalej WSDZ, obejmuje ogół działań podejmowanych przez Niepubliczny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sołonce, mających na celu przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji w zakresie wyboru kierunku dalszego kształcenia oraz zawodu wykonywanego w przyszłości. Uczeń świadomie kierujący swoją ścieżką edukacyjną i zawodową to taki, który wie jakie ma predyspozycje i zainteresowania, zna swoją wartość i potrafi dokonać samooceny, orientuje się w kierunkach kształcenia szkół średnich na lokalnym rynku, zna panującą sytuację na rynku pracy oraz umie samodzielnie dokonać wyboru szkoły średniej i ma plany na przyszłość.

System WSDZ, określa cele i zadania szkoły oraz nauczycieli w odniesieniu do uczniów i ich rodziców w ramach planu działań. Uwzględnia również sposób realizacji zadań, oczekiwane efekty oraz metody i formy pracy. Działania w ramach WSDZ powinny być zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny.

Działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego umożliwiają:

- uzyskanie przez uczniów dostępu do wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego,
- wsparcie rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych,
- wzbogacenie oferty szkoły i jej promocję w obszarze działań z zakresu doradztwa zawodowego,
- przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz WSDZ oraz określenie zakresu ich działalności,
- zaplanowanie działań w cyklu kształcenia.

Cele WSDZ:

- Umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności do poznania samego siebie i własnych predyspozycji zawodowych.
- Stwarza uczniowi możliwość poznania zawodów i stanowisk pracy, rynku pracy oraz procesów na nim zachodzących i praw nim rządzących.
- Tworzy podstawę do kształtowania właściwej roli przyszłego pracownika.
- Zapoznaje z możliwościami uzyskania kwalifikacji zawodowych zgodnych z potrzebami rynku pracy i własnymi predyspozycjami zawodowymi.
- Przygotowuje do świadomego planowania własnej kariery edukacyjno-zawodowej.

Cele szczegółowe:

Dla uczniów:

- Nabywają i rozwijają umiejętność pracy zespołowej, kształtują właściwe relacje społeczne i przełamują bariery środowiskowe.
- Poznają i rozwijają swoje umiejętności, zainteresowania, pasje i talenty.
- Posiadają informacje o zawodach, ofercie edukacyjnej i rynku pracy.
- Są świadomi swoich mocnych i słabych stron.
- Potrafią podejmować decyzje w oparciu o wiedzę o swoich zasobach.
- Mają wiedzę dotyczącą charakterystyki zawodów z najbliższego otoczenia.
- Dostrzegają wyjątkowość każdego człowieka.
- Odczuwają rozbudzenie postawy autorefleksji o sobie.

Dla nauczycieli:

- Potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów.
- Rozwijają zainteresowania, zdolności, talenty oraz predyspozycje uczniów.
- Realizują tematy z doradztwa zawodowego zgodnie z podstawą programową.
- Udzielają rodzicom informacji i wsparcia w procesie doradczym lub kierują do specjalistów, udzielających wsparcia w tym zakresie.
- Udzielają informacji na temat zasad rekrutacji i oferty szkół średnich i wyższych.
- Współpracują z instytucjami w zakresie procesu orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

Dla rodziców:

- Angażują się w rolę „doradców” swojego dziecka.
- Znają mocne i słabe strony swojego dziecka.
- Posiadają informacje na temat czynników ważnych przy wyborze określonego zawodu i szkoły (zasady rekrutacji, oferty szkół).
- Wiedzą, gdzie w razie potrzeby znaleźć pomoc dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych w zakresie planowania kariery zawodowej.
- Angażują się w działania doradcze szkoły.

ADRESACI I ZADANIA SZKOŁY W ZAKRESIE DORADZTWA ZAWODOWEGO

Adresatami Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego są uczniowie, ich rodzice i nauczyciele, którzy realizują następujące zadania:

Zadania uczniów:

- Dokonają świadomego wyboru dalszego kształcenia.
- Potrafią zaplanować swoją ścieżkę zawodową z uwzględnieniem czynników środowiskowych.
- Zrobią analizę swoich potrzeb, zainteresowań i oczekiwań.

Zadania nauczycieli:

- Dostarczą informacji i wiedzy niezbędnej do świadomego planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Kierują procesem planowania kariery zawodowej swoich uczniów.
- Podejmą różne akcje popularyzujące zawody i podnoszące świadomość zawodową uczniów.
- Prowadzą zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego zgodne z założeniami podstawy programowej.

Zadania rodziców:

- Przygotują się do pełnienia roli „doradców” swoich pociech.
- Znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu.
- Posiadają wiedzę o ofercie szkół średnich oraz zasadach i terminach rekrutacji (dotyczy głównie rodziców uczniów klas ósmych).
- Zaangażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody i zakłady pracy).
- Wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych.

Zadania szkoły:

- Przygotowuje uczniów do wyboru zawodu, który nie jest pojedynczym aktem, lecz długotrwałym procesem stanowiącym sekwencje decyzji podejmowanych przez wiele lat.
- Wdraża do wzięcia odpowiedzialności za swoją przyszłość i podejmowania decyzji.
- Popularyzuje wiedzę na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy, jak również dostarcza uczniom informacji o ich własnych predyspozycjach i umiejętnościach.
- Tworzy sprzyjające warunki do określenia preferencji edukacyjnych i zawodowych swoich uczniów z uwzględnieniem ich uwarunkowań wewnętrznych (cech osobowości, temperamentu, zdolności) i zewnętrznych (doświadczenia, otoczenia społecznego).
- Wspiera ucznia i jego rodzinę w podejmowaniu decyzji edukacyjnych.
- Zapewnia warunki lokalowe i kadrowe do realizacji zajęć z doradztwa zawodowe oraz założeń WSDZ.
- Organizuje zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, prowadzone w klasach VII i VIII w wymiarze minimum 10 godzin w roku szkolnym.
- Zapewnia warunki do realizacji innych form zawodoznawczych: wycieczek, targów edukacyjnych i pracy, spotkań z przedstawicielami różnych zawodów, przedstawicielami szkół, uczelni, wolontariatu i absolwentami.

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ WSDZ I ICH ZADANIA

- W działaniach WSDZ uczestniczy cała społeczność szkolna: dyrekcja szkoły, nauczyciele i wychowawcy, specjaliści, uczniowie klas I – VIII, a w szczególności uczniowie klas VII i VIII.
- WSDZ realizowany jest przez wszystkich członków Rady Pedagogicznej, ze szczególnym uwzględnieniem nauczyciela doradztwa zawodowego, wychowawców, pedagoga, psychologa szkolnego, przy współpracy rodziców oraz placówek, instytucji i zakładów pracy.
- Zakres zadań poszczególnych osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z kompetencji, profilu wykształcenia, wykładanych treści oraz podstawy programowej w szkole podstawowej.

Dyrektor szkoły- jest odpowiedzialny za realizację działań doradztwa zawodowego, współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ; zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze; wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi.

Doradca zawodowy – realizuje scenariusze z doradztwa zawodowego; indywidualnie rozmawia z uczniami i rodzicami; prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów i rodziców; udziela pomocy w rozpoznawaniu predyspozycji uczniów; wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; prowadzi tablicę informacyjną; zamieszcza ważne informacje na stronie internetowej szkoły; planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami; gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym; przedstawia aktualne informacje z rynku pracy i rynku edukacyjnego; pomaga w trafnym wyborze dalszej drogi zawodowej; współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego; wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ; tworzy Program Doradztwa Zawodowego (PDZ).

Wychowawcy - określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych; wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej; współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami; współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej) - określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji

zawodowej i doradztwa zawodowego; współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów; przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych; prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe; organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze; współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Pedagog , Psycholog szkolny - diagnozuje potrzeby oraz możliwości uczniów; udziela indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron oraz podejmowania decyzji edukacyjnych; w zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych prowadzi zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno - społeczne na temat technik uczenia się, radzenia sobie ze stresem i autoprezentacji; włącza treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów; współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów kieruje uczniów do specjalistycznych placówek, bada losy absolwentów.

Specjaliści - określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów; współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów; włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty); współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej; organizują w sali kąciki zawodoznawcze; rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów; wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu; udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel bibliotekarz- gromadzi, aktualizuje i udostępnia publikacje związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym; prowadzi kącik zawodoznawczy; współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Pielęgniarka szkolna- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów; prowadzi pogadanki o przeciwwskazaniach do wykonywania zawodów.

CELE OGÓLNE W PROGRAMIE DORADZTWA ZAWODOWEGO

służące realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w NZSP w Solonce

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich prozawodowych marzeń.

Celem orientacji zawodowej w klasach I –III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV –VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i pro aktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji. („Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania WSDZ dla szkoły podstawowej”, ORE, Warszawa 2017)

Absolwent NZSP dokonuje trafnych decyzji edukacyjnych, podejmuje naukę w szkołach ponadpodstawowych zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i zdolnościami .

- 1) Przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnych decyzji o dalszym kształceniu i aktywności zawodowej.
- 2) Określenie predyspozycji i zainteresowań ucznia.
- 3) Przygotowanie ucznia do samodzielności w różnych sytuacjach życiowych.
- 4) Rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości.
- 5) Kształtowanie gotowości do wejścia na rynek pracy.
- 6) Rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie.
- 7) Poszerzanie własnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
- 8) Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nie decyzji edukacyjnych i zawodowych.
- 9) Wzrost świadomości u uczniów dotyczący odpowiedzialności za własną przyszłość zawodową.

CELE SZCZEGÓŁOWE I TREŚCI PROGRAMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

W programie uwzględnia się cztery obszary celów szczegółowych – jednolitych z obszarami wszystkich programów, zestawu – które wyznaczają treści programowe preorientacji zawodowej, orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego.

Cele szczegółowe doradztwa zawodowego w szkole podstawowej są sformułowane odrębnie dla czterech różnych bloków tematycznych:

1.Poznanie siebie (samopoznanie).

- Treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:
- Moje mocne i słabe strony
- Zainteresowania i predyspozycje zawodowe
- Umiejętność komunikacji
- Radzenie sobie ze stresem
- Zasoby (kompetencje, zdolności)
- Wartości
- Stan zdrowia
- Predyspozycje i preferencje zawodowe

Cele szczegółowe:

- Uczeń potrafi określić swoje mocne i słabe strony.
- Uczeń potrafi określić swoje zainteresowania, uzdolnienia i predyspozycje zawodowe.
- Uczeń potrafi zdiagnozować swoje zapotrzebowanie na informacje edukacyjne i zawodowe.
- Uczeń zna zasady skutecznej komunikacji i bariery, które ją ograniczają.
- Określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.
- Zna wartość pracy.

2.Rynek pracy i świat zawodów.

Treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:

- Klasyfikacja zawodów i ich charakterystyka
- Zawody przyszłości, zawody nowe i deficytowe
- Charakterystyka rynku pracy
- Kształtowanie postaw przedsiębiorczych
- Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy
- Autoprezentacja
- Drogi dojścia do zawodu

Cele szczegółowe:

- Uczeń wymienia zawody przyszłości, zawody deficytowe i te, które od niedawna funkcjonują na polskim rynku pracy.
- Uczeń zna wymagania, środowisko pracy i czynności interesujących go zawodów.
- Uczeń wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody.

- Uczeń zna drogi zdobywania wybranych zawodów.
- Uczeń uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka.
- Uczeń porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców.
- Uczeń potrafi dokonać autoprezentacji.
- Uczeń zna kompetencje kluczowe.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.

- Znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się.
- Wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Cele szczegółowe:

- Uczeń analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji.
- Uczeń analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów.
- Uczeń charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce.
- Uczeń określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie kariery zawodowej.

Treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:

- Możliwości wyboru drogi zawodowej i edukacyjnej po ukończeniu szkoły podstawowej
- Czynniki planowania kariery edukacyjno – zawodowej
- Tworzenie Indywidualnych Planów Działania
- Planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego
- Podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całozyciowego poradnictwa kariery

Cele szczegółowe:

- Uczeń zna czynniki potrzebne do planowania kariery edukacyjno – zawodowej.
- Uczeń potrafi opracować swój własny plan kariery zawodowej na podstawie swoich poznanych zasobów IPD.
- Uczeń rozumie potrzebę dalszego kształcenia, kształcenia ustawicznego.
- Uczeń realizuje marzenia.
- Uczeń podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjnej

ADRESACI PROGRAMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Adresatami programu są uczniowie, rodzice uczniów i nauczyciele.

Program jest realizowany sukcesywnie :

- w oddziałach przedszkolnych w formie preorientacji zawodowej, pogadanki, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, gry i zabawy zawodoznawcze,
- w klasach I- III w formie preorientacji zawodowej – wycieczki , konkursy, gry, pokazy, spotkania z przedstawicielami zawodów,
- w klasach IV -VI w formie orientacji zawodowej na godzinach wychowawczych i w ramach lekcji przedmiotowych, wycieczki, konkursy, pokazy, spotkania z przedstawicielami zawodów,
- klasy VII i VIII będą uczestniczyć w obowiązkowych lekcjach z doradztwa zawodowego, (realizacja programu doradztwa zawodowego), udział w wycieczkach zawodoznawczych , prelekcjach i spotkaniach , konkursach szkolnych, targach szkół,
- program przewiduje też pomoc zainteresowanym rodzicom (konsultacje indywidualne, prelekcje).

INSTYTUCJE, Z KTÓRYMI WSPÓŁPRACUJE SZKOŁA W RAMACH WSDZ

Szkoła w ramach WSDZ współpracuje z takimi instytucjami jak:

- Szkoły Podstawowe w Straszydlu, Lubeni i Siedliskach
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna Nr 1 w Rzeszowie
- Komenda Miejska Policji w Boguchwale
- Urząd Gminy Lubenia
- Gminny Ośrodek Kultury w Lubeni
- Gminna Biblioteka Publiczna w Lubeni
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubeni
- Filharmonia Podkarpacka w Rzeszowie
- Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
- Teatr „Maska” w Rzeszowie
- Caritas Podkarpacki

Szkoła współpracuje również z absolwentami naszej szkoły, różnymi lokalnymi pracodawcami, rodzicami uczniów oraz organizuje wycieczki, w tym wycieczki zawodoznawcze.

METODY I FORMY PRACY DORADCZEJ

Metody pracy doradczej skierowane do uczniów:

- Metody aktywizujące (burza mózgów, dyskusja, giełda pomysłów, mapy myślowe) - wspólne pracowanie nad rozwiązaniem problemu
- Metody audiowizualne - wykorzystanie Internetu jako narzędzi zdobywania informacji, programy i prezentacje multimedialne, filmy edukacyjne.
- Metody plastyczne- komiksy, plakaty
- Drama – krótkie scenki i inscenizacje, odgrywanie ról

- Trening komunikacji i zachowań społecznych, mini wykłady, pogadanki, debaty
- Gry i zabawy rozwijające myślenie strategiczne
- Testy (kwestionariusz, ankieta, test)

Formy adresowane do uczniów:

- Diagnoza i analiza potrzeb na podstawie obserwacji, wywiadów, ankiet.
- Indywidualne konsultacje i porady związane z dalszą edukacją (również dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi).
- Warsztaty pozwalające na odkrywanie swoich zainteresowań, umiejętności i predyspozycji zawodowych, ukazujące potrzebę planowania własnej przyszłości zawodowej.
- Zajęcia grupowe - nakierowane na rozwój umiejętności społecznych i interpersonalnych: komunikacji, współpracy, przezwyciężania stresu.
- Koła zainteresowań.
- Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych z przedstawicielami różnych zawodów.
- Spotkania z absolwentami szkoły – losy absolwentów , kariera zawodowa.
- Zajęcia grupowe umożliwiające poznanie różnych zawodów i związanych z nimi wymagań, filmy zawodoznawcze.
- Wyjścia i wycieczki szkolne do zakładów pracy.
- Tablica z informacjami zawodoznawczymi i ofertą edukacyjną kształcenia na poziomie szkół średnich, czyli tzw. "Informator Ośmioklasisty".
- Udział w dniach otwartych szkół średnich.
- Udział w konkursach z zakresu doradztwa zawodowego.

Formy adresowane do rodziców:

- Zapoznanie rodziców z programem doradztwa zawodowego w szkole, pogadanki, prelekcje.
- Udostępnianie informatorów szkół ponadpodstawowych i literatury z zakresu doradztwa zawodowego.
- Indywidualne rozmowy z, doradcą zawodowym , wychowawcą, psychologiem.
- Wykorzystanie doświadczeń rodziców w zakresie mobilności zawodowej.
- Organizacja prelekcji, pogadanek na zebraniach rodziców z doradcą zawodowym.
- Kierowanie rodziców do odpowiedniej instytucji (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Urząd Pracy, Ochotnicze Hufce Pracy itp.) na konsultacje z doradcą zawodowym.
- Przekazywanie na bieżąco informacji dotyczących kierunków kształcenia zawodowego w szkołach technicznych rekrutacji do szkół, zawodów przyszłości, targów edukacyjnych.

PRZEWIDYWANE EFEKTY DZIAŁAŃ WSDZ

Dla uczniów:

- Umiejętność współpracy w grupie.
- Samodzielność w planowaniu własnej drogi kariery.
- Znajomość swoich predyspozycji zawodowych.
- Umiejętność rozwijania swoich zainteresowań.
- Znajomość kwalifikacji i kompetencji na rynku pracy.
- Rozumie zależności wyboru zawodu od zainteresowań.
- Znajomość zawodów i wartości pracy.
- Znajomość swoich zainteresowań, zdolności, umiejętności.
- Znajomość ofert edukacyjnych szkół ponadpodstawowych i dokonywanie świadomego, trafnego wyboru zawodu.
- Umiejętność pracy w grupie i gotowość do roli pracownika.
- Umiejętność przyjmowania różnych ról społecznych i zawodowych.
- Rozumie konieczności ustawicznego kształcenia.
- Rozwijanie kompetencji kluczowych.

Dla rodzica:

- Znajomość zainteresowań i uzdolnień swoich dzieci.
- Świadome i trafne decyzje doradcze kierowane do swoich dzieci.
- Znajomość firm, placówek i instytucji, które pomagają w doradztwie zawodowym.
- Pomoc swoim dzieciom w wyborze ich ścieżki zawodowej.
- Wzrost wiedzy o doradztwie zawodowym oraz sposobów zdobywania informacji o aktualnym zapotrzebowaniu o zawodach.

Dla szkoły:

- Utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz jej bieżąca aktualizacja.
- Zwiększenie konkurencyjności szkoły, poprawa jej wizerunku, poprawa jakości pracy szkoły.
- Realizowanie przepisów prawa oświatowego w zakresie doradztwa zawodowego.
- Podniesienie świadomości rangi doradztwa zawodowego.
- Przygotowanie ucznia do pełnienia ról społecznych, zawodowych.
- Lepsze wyniki edukacyjne uczniów (świadomi siebie uczniowie, mają większą motywację do nauki).
- Trafne wybory edukacyjne uczniów.

Dla środowiska lokalnego:

- Zwiększenie trafności decyzji edukacyjnych uczniów wybierających szkołę średnią i planujących swoją karierę zawodową.
- Promocja lokalnych instytucji i zakładów pracy.

MONITORING I EWALUACJA DZIAŁAŃ WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego oraz roczny Program Doradztwa są monitorowane. Za monitoring odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. Dyrektor, po konsultacji z doradcą zawodowym, ustala sposoby, zasady i harmonogram oraz obszary prowadzenia monitoringu i ewaluacji. Ewaluację przeprowadza się na koniec roku szkolnego.

Ewaluacja Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego jest stałym elementem wdrażania działań doradczych w szkole, aby propozycje zajęć były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami. Wykorzystana zostanie do tego technika wywiadu (indywidualne rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami), obserwacji, ankiety i burzy mózgów. Ewaluacja pozwala także zaobserwować dynamikę procesu i rodzących się nowych potrzeb. Dzięki niej zostanie dokonana aktualizacji działań doradczych oraz odkrywanie aktualnych potrzeb i oczekiwań - co pozwoli na długoterminowe planowanie działań. Na podstawie ankiety ewaluacyjnej doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie w formie pisemnej i prześle Dyrektorowi szkoły (Radzie Pedagogicznej) do zatwierdzenia pod koniec roku szkolnego.